

Struktura a organizace
soudně lékařské
služby
v ČR

Ministerstvo
zdravotnictví

Ministerstvo
školství

Fakultní
nemocnice

Lékařské
fakulty

Zdravotnická část

Školská část

Ústavy soudního lékařství

Výuka

```
graph LR; A[Výuka] --> B[Studenti LF]; A --> C[Studenti práv]; A --> D[Policejní školy]; A --> E[Zdravotnické školy];
```

Studenti LF

Studenti práv

Policejní školy

Zdravotnické školy

Zdravotnictví

```
graph LR; A[Zdravotnictví] --> B[Pitvy]; A --> C[Toxikologie]; A --> D[Serologie]; A --> E[Histologie]; A --> F[Genetika];
```

Pitvy

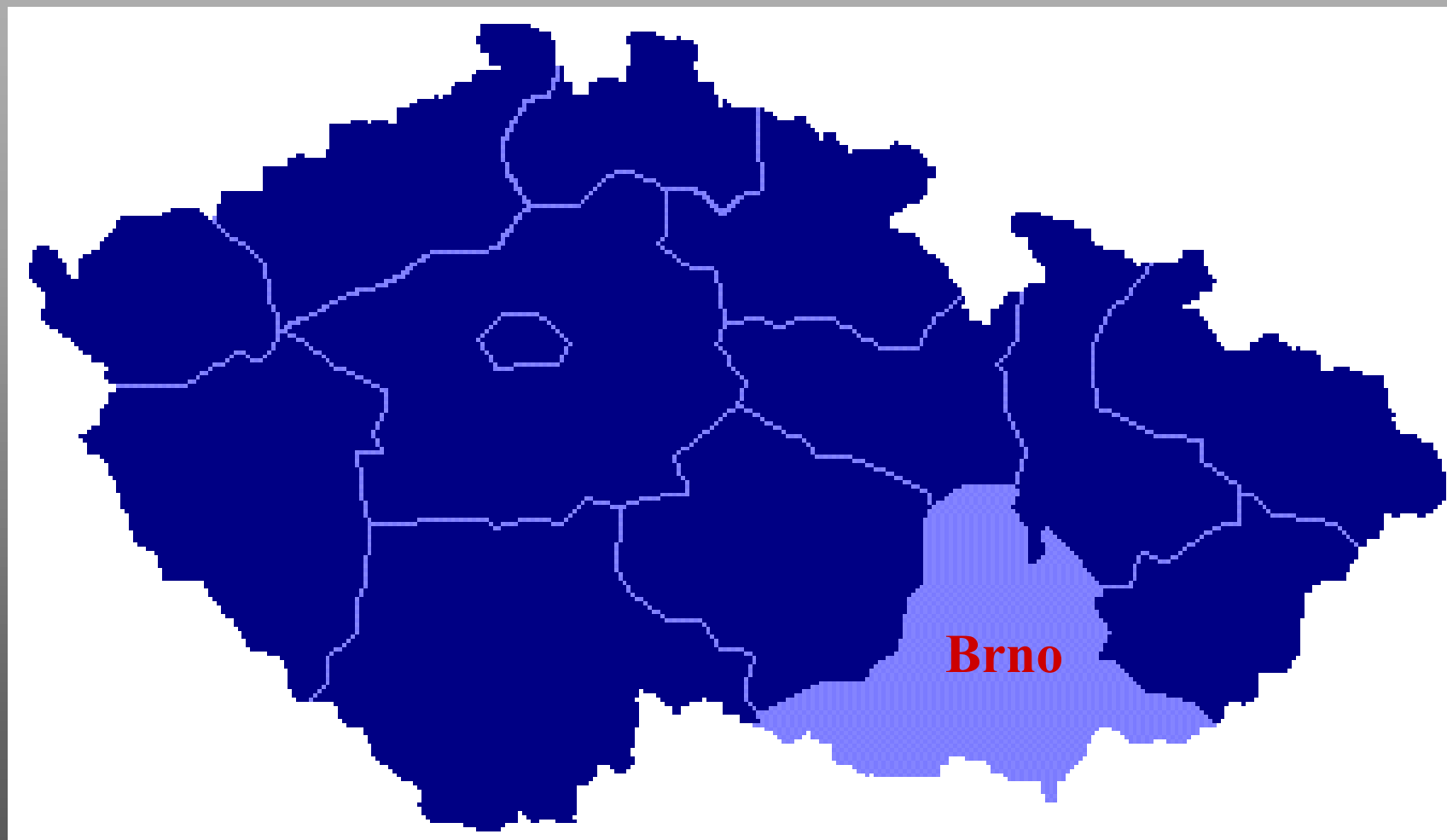
Toxikologie

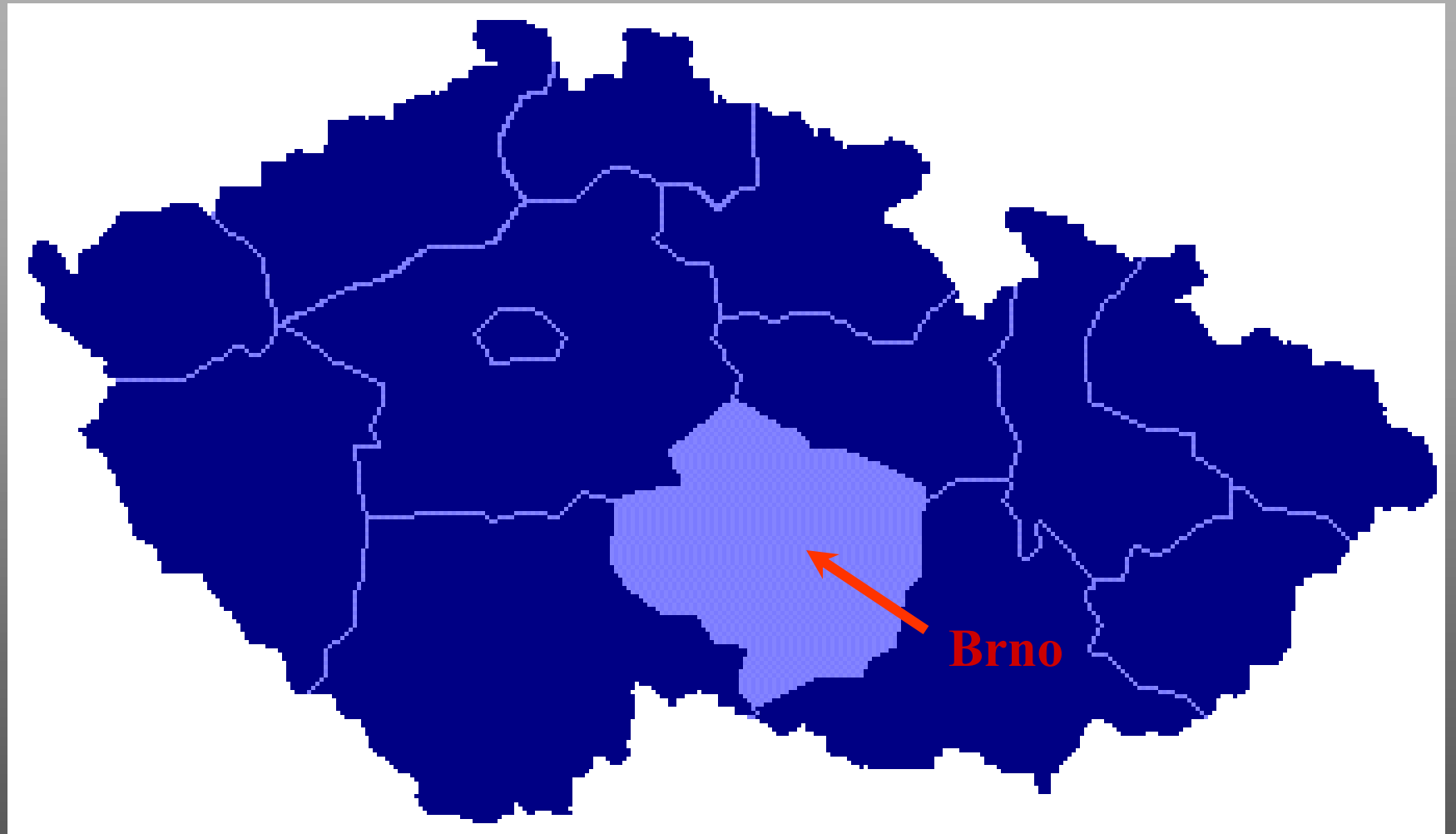
Serologie

Histologie

Genetika

ČR

Povinné pitvy prováděné v Ústavu soudního lékařství

- Při náhlých úmrtích, jestliže při prohlídce mrtvého nebylo možno zjistit příčinu úmrtí.
- U osob zemřelých násilným úmrtím včetně sebevraždy.
- Byla-li příčinou úmrtí průmyslová otrava nebo úraz při výkonu práce anebo je-li zde podezření, že k úmrtí došlo z těchto příčin.
- U osob, které zemřely ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody..
- Je-li podezření, že úmrtí může být v příčinné souvislosti s nesprávným postupem při výkonu zdravotnických služeb.

Povinné pitvy na patologii

- U dětí mrtvě narozených nebo u dětí zemřelých do 15 let věku, dále u mladistvých v rozsahu určeném vedoucím zdravotnického zařízení.
- U žen, které zemřely v souvislosti s těhotenstvím, potratem, porodem nebo šestinedělím,
- U osob, kterým byly aplikovány radioaktivní zářiče, kardiostimulátory nebo jiné dále použitelné implantované předměty,
- Jestliže z mrtvého těla byl odňat orgán nebo tkáň pro transplantaci

Pitva se neprovádí

Prohlízející lékař neshledá
důvodu.

Příčina smrti je zcela jasná.

Koordinace
činnosti mezi
soudním lékařem
a orgány
Policie ČR

105/1 tr. řádu:

"Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, rozhodne orgán činný v trestním řízení a v řízení před soudem předseda senátu o přibrání znalce."

Činnost znalce v oboru soudní lékařství

1. Posuzování poškození zdraví
živých pacientů

2. Posuzování okolností úmrtí.

Posuzování zdraví u živých osob.

1. Posuzování mechanických příčin.

2. Posuzování vlivu alkoholu, toxických látek a drog.

Znalecký posudek na zranění živých osob musí obsahovat

- Přesné citace všech důležitých údajů z Vyšetřovacího spisu, tzn. všechno, co bylo zjištěno Policií ČR během vyšetřování.
- Přesné citace všech důležitých údajů z zdravotnické dokumentace.
- Výsledky vlastního vyšetření poškozené osoby fotodokumentace.
- Závěry a posouzení zranění.

Znalecké závěry a zhodnocení poranění musí obsahovat:

- Krátký souhrn okolností, které vedly ke vzniku zranění.
- Diagnostické závěry ošetřujících lékařů.
- Podrobný průběh léčby (pro vyloučení možných námitek proti způsobu vedení terapie a včasnosti lékařských zásahů).
- Všechny mechanismy vedoucí ke vzniku zranění (i čistě teoretické) a vyloučení těch mechanismů, které ke zranění vést nemohly.
- Závažnost poranění.
- Délka léčení a délka event. hospitalisace.
- Omezení v obvyklém způsobu života.
- Možnost trvalých následků.
- Zdravotní stav v době předcházející zranění.

Hodnocení poškození zdraví
předcházející smrt

tj. soudní pitva

(§ 115 tr. řádu)

Vznikne-li podezření, že smrt
člověka byla způsobena
trestným činem, musí být
mrtvola prohlédnuta a pitvána.

105/2 tr. řádu

Jestliže jde o objasnění skutečnosti zvláště důležité, je třeba přibrat znalce dva. Dva znalce je třeba přibrat vždy, jde-li o prohlídku a pitvu mrtvoly (§115)

Znalecký posudek na soudní pitvu musí obsahovat.

- Kompletní velmi podrobný nález zevního ohledání těla i vlastní nález pitevní včetně fotodokumentace (často až 60 fotografií) a/nebo videozáznamu.
- Přesné citace všech důležitých údajů z Vyšetřovacího spisu, tzn. všechno, co bylo zjištěno Policií ČR během vyšetřování.
- Přesné citace všech důležitých údajů ze zdravotnické dokumentace (pokud existuje).
- Znalecké závěry a zhodnocení.

Znalecké závěry a zhodnocení musí obsahovat:

- Časový přehled kdy došlo ke zranění, příjezd RZP, příjezd Policie ČR, přítomnost soudního znalce a čas začátku soudní pitvy.
- Souhrn pitevního nálezu.
- Závěry histologického, serologického a toxikologického vyšetření.
- Bezprostřední příčina smrti.
- Závažnost poranění – zda bylo možno uchovat život zraněné osoby včasnou, popř. specifikovat jakou odbornou pomocí.
- Všechny možnosti (i teoretické) vzniku zranění a vyloučení těch mechanismů, které nemohou spadat do úvahy. Srovnat, zda tyto mechanismy odpovídají výsledkům vyšetřování Policie ČR.
- Zda-li byla smrt způsobena druhou osobou.
- Vitalita poranění.
- Obsah alkoholu či drog.
- Zdravotní stav před smrtí.

ÚSL Brno

- cca. 2500 pitev.
- cca. 10 000 vyšetření na alkohol, toxické látky a drogy.

Činnost lékaře na místě nálezu mrtvého

prohlídka

zemřelého pro potřeby zdravotnické

- * lékař ZZS,
- * lékař praktický,

ohledání

zemřelého právní úkon pro potřeby orgánů činných v tr. řízení a je součástí ohledání místa činu

- * lékař - znalec jmenovaný Krajským soudem nebo Ministrem spravedlnosti pro obor soudní lékařství
- * lékař Ústavu speciálních služeb MV ČR

Prohlídka

1. jako první a hlavní úkon - dotyčný člověk je opravdu mrtvý, tedy **konstatuje smrt**
2. pokud je to možné **dobu smrti**
3. pokud je to možné **příčinu smrti**.
4. Vyplní potřebné **doklady** (List o prohlídce mrtvého, Průvodní list k pitvě a Příkaz ke zdravotnímu transportu).

V těchto dokumentech, podle okolností a vlastního uvážení v souladu s Vyhláškou 19/88 Sb. nařídí pohřeb v zákonné lhůtě, nebo provedení pitvy na soudním lékařství.

Pokud o má zájem o výsledek pitvy a písemně o něj požádá, má soudní lékařství povinnost jej, opět písemně, informovat.

Pokud si prohlízející lékař není jistý

pro potřeby soudního lékařství je zcela dostačující i částečně vyplněný:

- * List o prohlídce mrtvého s uvedením dostupných údajů,
- * event. Záznam o výjezdu ZZS
- * šetrný transport těla k pitvě ve vaku (aby nedošlo k event. ztrátě předmětů doličných).

Je lepší podávat informace sice strohé, ale ověřené, než záplavu hypotéz. Ze strany soudního lékařství nebude mít nikdo prohlízejícímu lékaři za zlé pokud do Listu o prohlídce mrtvého napíše:

„Totožnost neznámá“

„Příčinu smrti na místě nelze bezpečně zjistit“.